

**ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ΄ ΤΑΞΗΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΣΑΒΒΑΤΟ 3 ΙΟΥΝΙΟΥ 2006
ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ**

- A.** Για τους τυράννους όλα είναι πάντα ύποπτα και παραγμένα· καμία θέση για φιλία δεν υπάρχει σ' αυτούς. Γιατί δε γνωρίζω ποιος μπορεί να αγαπά αυτόν, τον οποίο φοβάται, είτε αυτόν από τον οποίο νομίζει ότι θεωρείται επίφοβος. Στους τυράννους εντούτοις δείχνουν οι γύρω τους υποκριτικό σεβασμό τουλάχιστον για κάποιο χρονικό διάστημα. Αν όμως, ίσως, όπως συνήθως συμβαίνει, πέσουν, τότε γίνεται κατανοητό πόσο τους έλειπαν οι φίλοι. Αυτό είναι αυτό που λένε ότι είπε ο Ταρκύνιος, όταν ήταν εξόριστος: «τότε κατάλαβα ποιους είχα αληθινούς φίλους, ποιους ψεύτικους, όταν δεν μπορούσα πια ν' ανταποδώσω χάρη ούτε στον ένα ούτε στον άλλο. »

Η Πορκία, η σύζυγος του Βρούτου, όταν έμαθε το σχέδιο του συζύγου της για τη δολοφονία του Καίσαρα, ζήτησε ένα ξυραφάκι μανικιουρίστα δήθεν για να κόψει τα νύχια της και μ' αυτό τραυματίστηκε αφού της έπεσε δήθεν τυχαία. Τελικά ο Βρούτος που κλήθηκε από την κραυγή των υπηρετριών στην κρεβατοκάμαρα ήρθε για να τη μαλώσει, επειδή τάχα έκλεψε την τέχνη του μανικιουρίστα.

B. Παρατηρήσεις

- 1. α.** tyrannis → tyranno , omnia → omne , tempus → tempora ,
simulatione → simulationi , inopes → inopum , uxor → uxoribus , viri → vir ,
ancillarum → ancillis , officium → officiorum
- β.** quis → quid , hoc → huic, haec , neutris → neutrius , sui → tui ,
eam → eas
- 2. α.** possit → possunt , coluntur → coluisti , fit → fieret , ceciderunt → cadamus ,
intellegitur → intellectum iri , dixisse → dictum esse , habuissem → habebitis ,
interficiendo → interfice , cognovisset → cognitu , vulneravit → vulnerandi ,
venit → venientem
- β.** β' ενικό Οριστ. Ενεστώτα = fers , β' πληθ. Οριστ. Ενεστώτα = fertis ,
β' ενικό Προστ. Ενεστώτα = fer , β' πληθ. Προστ. Ενεστώτα = ferte
- 3. α.**
sollicita	: είναι <u>κατηγορούμενο</u>	στο <u>omnia</u>
a quo	: είναι <u>ποιητικό αίτιο</u>	στο <u>metui</u>
Tarquinius	: είναι <u>υποκείμενο</u>	στο <u>dixisse, exultantem</u>
referre	: είναι <u>αντικείμενο</u>	στο <u>poteram</u>
uxor	: είναι <u>παραθήση</u>	στο <u>Porcia</u>
ancillarum	: είναι <u>γενική υποκειμενική</u>	στο <u>clamore</u>
in cubiculum	: είναι <u>εμπρόθετος κατεύθυνσης</u>	στο <u>vocatus</u>
- β.** unguim resecandorum causa
τελική πρόταση: ut ungues resecaret

σουπίνο : resectum ungues

ad + αιτ. γερουνδιακού : ad resecandos ungues

4. α. **quam fuerint inopes amicorum** = δευτερεύουσα ουσιαστική πλάγια ερωτηματική πρόταση, μερικής άγνοιας που λειτουργεί ως Υποκείμενο του intellegitur. Εισάγεται με quam και εκφέρεται με Υποτακτική, επειδή η εξάρτηση θεωρείται ότι δίνει υποκειμενική χροιά στο περιεχόμενο της πρότασης. Συγκεκριμένα εκφέρεται με Παρακείμενο σε εξάρτηση από αρκτικό χρόνο (intellegitur). Δηλώνει το προτερόχρονο στο παρόν-μέλλον.
- quod tonsoris praeripuisset officium** = δευτερεύουσα επιρρηματική αιτιολογική πρόταση που λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός της αιτίας. Εισάγεται με τον αιτιολογικό σύνδεσμο quod και εκφέρεται με Υποτακτική, επειδή η αιτιολογία είναι υποκειμενική. Συγκεκριμένα εκφέρεται με Υπερσυντέλικο σε εξάρτηση από ιστορικό χρόνο (venit). Δηλώνει το προτερόχρονο στο παρελθόν.
- β. **quodsi forte ceciderunt, tum intellegitur**
υπόθεση : quodsi forte ceciderunt (= Οριστική Παρακειμένου)
απόδοση : tum intellegitur (=Οριστική Ενεστώτα)
Απλός, ανεξάρτητος υποθετικός λόγος που εκφράζει ανοιχτή υπόθεση, χωρίς να δηλώνεται αν αληθεύει ή όχι.
Υπόθεση αντίθετη του πραγματικού στο παρόν
υπόθεση : quodsi forte caderent
απόδοση : tum intellegeretur
- γ. **Cicero dicit nullum locum amicitiae eis esse.**